

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 8 stycznia 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.22.2023.EL

Pani
Katarzyna Fabisiak
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kunicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 20-22 listopada 2023 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu oraz Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kunicach z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie

albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 20 listopada 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2022 r. do dnia 20 listopada 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 20 listopada 2023 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 20 listopada 2023 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach w dniu 19.12.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką, w okresie objętym kontrolą kierowała Pani Anna Rosiak, która od dnia 2 maja 1992 r. do 24.02.2023 r. zajmowała stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach oraz Pani Katarzyna Fabisiak, która od dnia 25.02.2023 r. zajmuje stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach.

(dowód: akta kontroli, str.107)

Wójt Kunic upoważnił:

1. Panią Annę Rosiak – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach na podstawie:
 - Upoważnienia Nr OR 0113/27/08 z dnia 28 lipca 2008 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
 - Upoważnienia Nr OR 0113/10/09 z dnia 30 stycznia 2009 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
 - Upoważnienia Nr OR 0052.17.14 z dnia 15 maja 2014 r. do prowadzenia postępowania w sprawach o zasiłki dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

- Upoważnienia Nr OR 0052.3.2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących jednorazowego świadczenia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- Upoważnienia Nr 0052.48.2019 z dnia 17 grudnia 2019 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców, w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2. Panią Katarzynę Fabisiak – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach na podstawie:

- Zarządzenia Nr 25/23 z dnia 28 lutego 2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- Zarządzenia Nr 26/23 z dnia 28 lutego 2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- Zarządzenia Nr 31/23 z dnia 28 lutego 2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących jednorazowego świadczenia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- Zarządzenia Nr 37/23 z dnia 28 lutego 2023 r. do (...) prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (...), do prowadzenia postępowań w sprawach o zasiłki dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji (...).
- Upoważnienia Nr OR 0052.22.2023 z dnia 11 kwietnia 2023 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców, w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

- Upoważnienia Nr OR 0113/2/10 z dnia 20 stycznia 2010 r. do wydawania decyzji administracyjnych należących do właściwości gminy w indywidualnych sprawach z zakresu (...) świadczeń rodzinnych (...), świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach Pani Anny Rosiak.
- Upoważnienia Nr OR 0052.17.14 z dnia 15 maja 2014 r. do wydawania decyzji administracyjnych należących do właściwości gminy od dnia 15 maja 2014 r. w indywidualnych sprawach z zakresu zasiłków dla opiekunów w przypadku nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach Pani Anny Rosiak.
- Upoważnienia Nr OR 0052.14.2023 z dnia 23 marca 2023 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych należących do właściwości w indywidualnych sprawach z zakresu: (...) świadczeń rodzinnych, (...), świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów.

- Upoważnienia Nr OR 0052.15.2016 z dnia 25 marca 2016 r. do prowadzenia postępowań, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
- Upoważnienia Nr OR 0052.14.2016 r. z dnia 25 marca 2016 r. do prowadzenia postępowań, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia Nr OR 0052.13.2016 z dnia 25 marca 2016 r. do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odbierania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego.

- Zarządzenia Nr 99/23 z dnia 26 lipca 2023 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych należących do właściwości gminy w indywidualnych sprawach z zakresu: (...) świadczeń rodzinnych, (...) świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów (...).

- Upoważnienia Nr OR.0052.43.2023 z dnia 9 sierpnia 2023 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców, w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ponadto Uchwałą Nr XXI/130/08 Rady Gminy Kunice z dnia 29 października 2008 r., Pani Anna Rosiak została upoważniona do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (...), w tym do wydawania decyzji administracyjnych.

(dowód: akta kontroli, str.37-78)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowały się:

1. Pani Anna Rosiak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach – zatrudniona od 2.05.1992 r. do 24.02.2023 r.
2. Pani Katarzyna Fabisiak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach – zatrudniona w okresie od 25.02.2023 r. do nadal.

[Redacted text block]

(dowód: akta kontroli, str.105)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano

ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
5. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
6. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).

8. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
9. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
10. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
11. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
12. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
13. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.672 ze zm.)
14. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Katarzyna Fabisiak – Kierownik GOPS w Kunicach.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach został powołany uchwałą Nr I/4a/90 Rady Gminy w Kunicach z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XV/84/16 Rady Gminy Kunice z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach z dnia 1 sierpnia 2018 r. ze zmianami oraz Zarządzeniem nr 4/2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 30.06.2023 r. odwołującym Zarządzenie nr 2/2023 w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach (wprowadzonego Zarządzeniem nr 5/2018 Kierownika GOPS Kunice).

(dowód: akta kontroli, str.79-104)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach informuje osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne o terminach składania wniosków poprzez informacje umieszczane na tablicach ogłoszeń na terenie Ośrodka, w pouczeniach decyzji administracyjnej przyznającej świadczenia oraz poprzez bezpośredni przekaz informacji osobom przychodzącym do Ośrodka”.

(dowód: akta kontroli, str.113)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach wypłaca świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000, 00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie przelewów na wskazane przez klienta konto bankowe oraz przekazu pocztowego. Na dzień kontroli Ośrodek nie realizuje wypłat w formie gotówki. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby wypłaty gotówkowe realizowane są zgodnie z umową w Banku Spółdzielczym Oddział Legnica (59-220 Legnica ul. Wjazdowa 2).

(dowód: akta kontroli, str.109)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek – 7:00 – 15:00,

Wtorek - 7:00 – 16:00,

Środa - 7:00 – 15:00,

Czwartek - 7:00 – 15:00,

Piątek - 7:00 – 14:00.

(dowód: akta kontroli, str.111)

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS w Kunicach wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str.121)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 22.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach wpłynęło 155 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 1 wniosek. Do innych organów według właściwości przekazano 5 wniosków zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 3 wnioski.

Natomiast na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach wpłynęło do dnia 20.11.2023 r. 38 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 1 wniosek. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków oraz nie zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie żadnego wniosku.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kunicach wypłacono 1 577 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 561,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 129,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 112,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 857 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 3,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 12,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 24,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 9,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 12,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 83,
- rozpoczęcia roku szkolnego - 89
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 228,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 397.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 1 530 zasiłków pielęgnacyjnych, 306 świadczeń pielęgnacyjnych, 36 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 20 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 95 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Kunicach w okresie od 1.11.2022 r. do dnia kontroli zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 1 410 439,87 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 190 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 67 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 17 rodzin,
- na 2 dzieci – 23 rodziny,
- na 3 dzieci – 14 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 13 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 217 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych w tym 190 decyzji dotyczących okresu zasiłkowego 2022/2023 oraz 16 decyzji odmowych, w tym 13 decyzji odmownych na okres zasiłkowy trwający od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r. Od treści wydanych decyzji

5 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO w dwóch przypadkach utrzymało w mocy zaskarżone decyzje. W pozostałych 3 przypadkach postępowania są w toku.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.D.B.** – GOPS.4701.2.02.2022/23MM z dnia 8.12.2022 r.
- 2.T.L.** – GOPS.SR.4700.2.17.2022/23MM z dnia 20.10.2022 r.
- 3.A.Z.** – GOPS.SR.4701.8.2023 z dnia 8.03.2023 r.
- 4.E.G.** – GOPS.SR.4700.2.22.2022/23MM z dnia 21.10.2022 r.
- 5.A.G.** – GOPS.SR.4703.04.2022/23 z dnia 21.12.2022 r.
- 6.E.M.** – GOPS.SR.4700.2.15.2022/23MM z dnia 20.10.2022 r.
- 7.B.Sz.** – GOPS.SR.4700.2.30.2022/23MM z dnia 2.11.2022 r.
- 8.K.Ch.** – GOPS.SR.4702.25.2023 z dnia 14.02.2023 r.,
GOPS.SR.4701.13.2023 z dnia 14.02.2023 r.
- 9.K.Dz.** – GOPS.SR.4700.2.07.2023 z dnia 28.08.2023 r.
- 10.K.P.** – GOPS.SR.4700.2.11.2022/23MM z dnia 18.10.2022 r.,
GOPS.SR.4700.2.74.2022/23 z dnia 26.05.2023 r.
- 11.I.K.** – GOPS.4700.78.2022/23 z dnia 12.07.2023 r.,
GOPS.SR.4703.16.2022/23 z dnia 12.07.2023 r.
- 12.I.O.** – GOPS.SR.4700.2.56.2022/23 z dnia 05.01.2023 r.,
GOPS.SR.4701.05.2022/23 z dnia 3.01.2023 r.
- 13.M.H.** – GOPS.SR.4700.2.45.2022/23MM z dnia 22.11.2022 r.
- 14.P.Sz.** – GOPS.SR.4700.2.36.2022/23MM z dnia 8.11.2022 r.
- 15.T.P.** – GOPS.SR.4700.01.SZO.2022/23MM z dnia 14.11.2022 r.
- 16. A.W.** – GOPS.SR.4700.2.18.2022/23MM z dnia 20.10.2022 r.,
GOPS.SR.4700.2.272.2022/23 z dnia 22.09.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.02E.2023/2024 z dnia 4.10.2023 r.
- 17.W.K.** – GOPS.SR.4700.2.10.2023SR z dnia 6.11.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.05.2023/24MM z dnia 4.10.2023 r.
- 18. E.B.** – GOPS.SR.4700.2.20.2023/24 z dnia 30.10.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.50.2022MM z dnia 7.12.2022

- 19.KK.**- GOPS.SR.4700.2.204.2022MM z dnia 19.09.2022 r.
- 20. P.C.** -GOPS.SR.4700..46.2022/2023MM z dnia 25.11.2022 r.
- 21.M.L.**- GOPS.SR.4702.40.2023 z dnia 5.09.2023 r.
- 22.M.W.**- GOPS.SR.4703.19.2022/2023 z dnia 13.10.2023 r.
- 23.W.F.**- GOPS.SR.4700.2.75.2022/2023 z dnia 12.06.2023 r
- 24.P.P.**- GOPS.SR.4700.2.60.2022/2023 z dnia 9.03.2023 r.
- 25. D.W.**- GOPS.SR.4700.2.19.2023/24ŚR z dnia 30.10.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.26.2022/23MM z dnia 2.11.2022 r.
- 26.E.I.**- GOPS.SR.4700.2.07.2023/24 z dnia 5.10.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.09.2022/2023 z dnia 18.10.2022 r.
- 27.A.A.**- GOPS.SR4700.2.03.2023/2MM z dnia 13.11.2023 r.,
GOPS.SR.4700.2.005.2022/2023MM z dnia 7.09.2022 r.
- 28.A.Ż.** -GOPS.SR.4700.2.18.2023/24 z dnia 30.10.2023 r.
GOPS.SR.4700.2.03.2022/2023MM z dnia 2.09.2022 r.
- 29. M.K.** - GOPS.SR.4700.2.39.2022/23MM z dnia 15.11.2022 r.,
GOPS.SR.4700.2.53.2022/23MM z dnia 1.12.2022 r.,
GOPS.SR.4700.2.72.2022/23MM z dnia 18.05.202 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 83 zasiłków rodzinnych oraz 126 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 3,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 32,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego –4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 60,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 23,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kunicach w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Kunicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,

- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str.119)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie Nr 7 (B.Sz.) organ decyzją znak GOPS.ŚR.4700.2.30.2022/23MM z dnia 2.11.2022 r. ustalił Stronie prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2023/2024 na dzieci E.D., P.D., M.D. oraz Z.D., dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła na dzieci E.D. oraz P.D., o które Ww. nie wnioskowała. Pani B.Sz. w świetle zgromadzonych w sprawie dokumentów uprawniona była do przedmiotowego świadczenia, ale organ przed wydaniem decyzji w tej sprawie winien wezwać Wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w powyższym zakresie, do czego był zobowiązany treścią art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przywołany przepis prawa wskazuje, że w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania (...).

Ponadto zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Zatem organ nie może z urzędu przyznać świadczeń bez wniosku strony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„ Pani B.Sz. od lat korzysta ze świadczeń rodzinnych w tutejszym Ośrodku. Pracownik świadczeń zna rodzinę oraz zakres przyznawanych świadczeń. Wniosek został rozpatrzony zgodnie z oczekiwaniem strony ustalonymi telefonicznie – błędnie pracownik nie sporządził notatki z rozmowy. Strona nie została wezwana do uzupełnienia wniosku gdyż telefonicznie ustalono, iż pojawi się w OPS celem odbioru decyzji. Wtedy też miała nastąpić fizyczna poprawa wniosku (zgodna z ustaleniami telefonicznymi). Omyłkowo nie poprawiono danych zawartych we wniosku. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było: omyłka pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.137-170)

2. W sprawie nr 5 (A.G.) zakończonej decyzją znak GOPS.SR.4703.04.2022/23 z dnia 21.12.2022 r. dotyczącej ustalenia prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Organ przyznał prawo do świadczenia bez kompletu dokumentów oraz błędnie wyliczył dochód rodziny, na podstawie dokumentów, którymi dysponował na dzień wydania decyzji. Organ posiadał informację z systemu Emp@tia – ZUS, iż Pan K.B. został zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego od 21.06.2021 r. i mimo to nie wezwał strony o dostarczenie dokumentu potwierdzającego datę dochodu uzyskanego w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Ponadto Organ ustalając dochód członka rodziny, błędnie wyliczył dochód uzyskany za rok bazowy, dzieląc dochód przez 12 miesięcy zamiast przez liczbę miesięcy w których faktycznie ten dochód był uzyskiwany. Na podstawie niekompletnej dokumentacji wyliczono, iż przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 1 692,37 zł. Ponadto należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów, nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia uzyskania dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych obowiązującego w dniu wydania decyzji w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty strona powinna przedłożyć w sytuacji uzyskania dochodów.

Zgodnie z art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W myśl § 5 pkt 3 lit. h ww. rozporządzenia, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: oświadczenie lub inny dokument określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy,

Zgodnie z art. 3 ust.1a ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych art. 27, art.

30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W myśl art. 3 ust. 2 i 2a ww. ustawy dochód rodziny oznacza sumę dochodów członków rodziny. Dochód członka rodziny oznacza przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust.4-4c.

Zgodnie z art. 5 ust. 4a ww. ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, ustalając dochód członka rodziny, osoby uczącej się lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

Zgodnie z art. 15b ust. 2 ww. ustawy jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł. Przepisy art. 5 ust. 4-4b, 7-9 i 11 stosuje się odpowiednio.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie wezwał do dostarczenia dokumentów dot. uzyskania dochodu, gdyż błędnie odczytano datę zatrudnienia Pana K.B., tym samym traktując jego dochód jako dochód uzyskany w roku bazowym. W konsekwencji skutkowało to niewłaściwym wyliczeniem dochodu rodziny. Kierownik weryfikując wyliczenia dochodu i projekt decyzji przyznającej nie wychwycił zaistniałego błędu, w związku z czym świadczenie zostało przyznane i wypłacone”.

(dowód akta kontroli str.171-242)

3. W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji dotyczących przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego np. sprawa nr 15 (T.P.) zakończona decyzją znak: GOPS.ŚR.4700.01.SZO.2022/23MM z dnia 4.11.2022 r. nie przywoływano art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym, decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść

strony są natychmiast wykonalne. Przepis ten dotyczy istotnych dla postępowania rozwiązań takich jak nadanie rozstrzygnięciu rygoru natychmiastowej wykonalności. Umożliwia on niezwłoczną realizację decyzji administracyjnej w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych i jako przepis szczególny ustawy o świadczeniach rodzinnych (lex specialis) ma pierwszeństwo przed ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z zapisem ustawy, stosuje się jedynie w sprawach nieuregulowanych. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta – pomimo braku przymiotu ostateczności – podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej ustatecznienia.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Brak wskazania w ww. decyzjach rygoru natychmiastowej wykonalności wynika z oczywistej omyłki pisarskiej. Pracownik podczas edycji szablonu wydruku decyzji błędnie wyeliminował zapis <Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności>. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było : omyłka pracownika oraz kierownika”.

(dowód: akta kontroli, str.243)

4. W sprawie nr 1 (D.B) i nr 15 (T.P.) Organ wypłacił Stronom świadczenie na podstawie decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej decyzji nie przytoczono art. 32 ust.1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

W sprawie nr 1 (D.B.) Organ przyznał Panu D.B. specjalny zasiłek opiekuńczy decyzją nr GOPS.SR.4700.2.02.2022/23MM z dnia 8.12.2022 r. W podstawie prawnej decyzji nie przywołano art. 108 k.p.a jak również brak jest art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie, którego decyzje przyznające świadczenia rodzinne na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Strona decyzję odebrała w dniu 16.12.2022 r. Organ

realizację przyznanego świadczenia rozpoczął w dniu 16.12.2022 r. na podstawie listy wypłat nr GOPS.SR.4700.XI.2022.ŚR.P.

Natomiast w sprawie nr 15 (T. P.) Organ przyznał Panu T.P. specjalny zasiłek opiekuńczy decyzją nr GOPS.SR.4700.01.SZO.2022/23MM z dnia 14.11.2022 r. W podstawie prawnej decyzji nie przywołano art. 108 k.p.a., jak również brak jest art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie, którego decyzje przyznające świadczenia rodzinne na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Strona decyzję odebrała w dniu 14.11.2022 r. Organ realizację przyznanego świadczenia rozpoczął w dniu 18.11.2022 r. na podstawie listy wypłat nr GOPS.SR.4700.XI.2022.SR nr 3.

Zgodnie z art. 130 § 1 k.p.a. decyzja przed upływem terminu do wniesienia odwołania nie ulega wykonaniu.

Natomiast stosownie do § 2 art. 130 k.p.a. wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Od tej zasady zostały wprowadzone wyjątki w § 3 art. 130 k.p.a, a mianowicie przepisów o wstrzymaniu decyzji przewidzianych w § 1 i 2 nie stosuje się, gdy decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności oraz gdy decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy. Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie zaś z art.32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Brak zapisu w podstawie prawnej ww. artykułu wynika z oczywistej omyłki pisarskiej, która nie została zauważona przez pracownika i kierownika w związku z czym świadczenia zostały wypłacone przed upływem terminu do wniesienia odwołania. (...)”.

(dowód akta kontroli str.245-262)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy

obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach realizował świadczenia rodzinne dla 6 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli, Ośrodek wydał 13 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.I.S. - GOPS.SR.4700.2.08.2023UKR z dnia 7.09.2023 r.

2.O.N. - GOPS.SR.4700.204.2022/23UKR z dnia 5.07.2023 r.

3.L.B. - GOPS.SR.4700.2.0UKR.2022/23MM z dnia 17.11.2022 r.,

GOPS.SR.470007.2022/2023UKR z dnia 24.08.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Kunicach samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczenia prowadzone było terminowo. Termin jego wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (L.B.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, Organ w decyzji nr GOPS.SR.4701.2.01UKR.2022/23MM z dnia 17.11.2022 r. nie rozstrzygnął o prawie do dodatku z tytułu wielodzietności, mimo iż strona o nie zawnioskowała

Na podstawie wniosku złożonego w dniu 30.09.2022 r. przez L.B. Organ decyzją z dnia 17.11.2022 r. nr GOPS.SR.4701.2.01UKR.2022/23MM przyznając Stronie prawo do zasiłku rodzinnego na troje dzieci w okresie od 1.11.2022 r. do 24.08.2023 r., nie zajął stanowiska, co do prawa Strony do dodatku z tytułu wielodzietności na rzecz N.B. w okresie od 1.11.2022 r. do 24.08.2023 r.

Art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych ustanawia generalną zasadę, że ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następuje odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Świadczeniami rodzinnymi są zaś świadczenia wskazane w art. 2 tej ustawy, w tym zasiłek rodzinny oraz dodatki do tego zasiłku (pkt 1). Z wyżej wskazanych przepisów prawa, bezspornie wynika, że wszystkie świadczenia rodzinne są przyznawane na wniosek uprawnionych osób, wskazanych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wobec tego każdy z dodatków do zasiłku rodzinnego, które wliczone są w art. 8 ww. ustawy, przysługuje wówczas, jeżeli uprawniona osoba wystąpi o jego przyznanie. Jak wynika z treści art. 12 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych

dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Zgodnie z treścią art. 104 § 1 k.p.a organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba, że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Ponadto zgodnie z brzmieniem § 2 wyżej przywołanego przepisu prawa decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik edytując wprowadzony do systemu dziedzinowego projekt decyzji omyłkowo wykasował zapis dot. przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Kierownik podczas weryfikacji projektu decyzji nie zauważył powstałej omyłki i podpisał decyzję. Nadmienić należy, iż w systemie dziedzinowym składnikiem decyzji był również wnioskowany przez stronę dodatek, który był wypłacany w całym okresie zasiłkowym. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było: błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta sprawy nr 263-302)

2. W sprawie nr 3 (L.B.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres od 1.11.2022 r. do 24.08.2023 r., Organ w decyzji nr GOPS.SR.4701.2.01UKR.2022/23MM z dnia 17.11.2022 r. nie rozstrzygnął o prawie do dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, mimo iż strona o niego zawnioskowała. Jak wynika z dołączonych do akt kontroli dokumentów potwierdzających realizację decyzji wynika, iż stronie dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej był wypłacany w całym okresie przyznania zasiłku rodzinnego tj. od 1.11.2022 r. do 24.08.2023 r. w kwocie 95,00 zł miesięcznie.

Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR w okresie objętym kontrolą następowało w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w oparciu o obowiązujące w dniu orzekania przepisy zawarte ustawie o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 390 ze zm.), ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, a także w Rozporządzeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r.

w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Organ administracji publicznej zobowiązany jest treścią art. 77 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. k.p.a. w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Załatwienie sprawy winno nastąpić zgodnie z brzmieniem art. 14 § 1 k.p.a. na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego (...) poprzez wydanie decyzji administracyjnej, o czym stanowi art. 104 § 1 k.p.a. Przywołany przepis prawa wskazuje, że organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji. Wymaga jednak podkreślenia, że powołany przepis nie może stanowić samodzielnej podstawy prawnej do wydania decyzji administracyjnej załatwiającej sprawę co do jej istoty. Załatwienie sprawy w takiej formie musi bowiem wynikać z przepisów prawa materialnego, które dają określone w tych przepisach organowi prawo do rozstrzygnięcia danej sprawy administracyjnej. Decyzyjna forma załatwienia sprawy może być przy tym wyrażona w tych przepisach wprost, bądź pośrednio przez określenie w formie czasownikowej kompetencji organu do rozstrzygnięcia sprawy, np. przez użycie zwrotów: zezwala, stwierdza, przydziela.

W sprawach świadczeń rodzinnych decyzyjna forma ich załatwienia wyrażona została wprost w wielu przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych (np. art. 32 ust. 1 d ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych).

Należy podkreślić, iż do dnia dzisiejszego w ustawie o świadczeniach rodzinnych nie wprowadzono informacyjnej formy informowania wnioskodawców o przyznaniu świadczenia jak to ma miejsce, np. w przypadku świadczenia wychowawczego czy świadczenia „Dobry start”. W związku z powyższym podstawą do wypłaty świadczeń rodzinnych jest decyzja administracyjna spełniająca wymogi art. 107 k.p.a. Domniemane prawo wnioskodawcy do świadczeń rodzinnych nie może być podstawą do wypłaty świadczeń. W świetle przywołanych wyżej przepisów prawa jest nim wydana na piśmie decyzja administracyjna, którą zgodnie z regulacją zawartą w art. 109 § 1 k.p.a. doręcza się stronom na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Sporządzony i zatwierdzony projekt decyzji został błędnie wydrukowany. Natomiast w programie dziedzinowym świadczenie było przyznane i wypłacone zgodnie z wnioskiem i oczekiwaniami strony. Pracownik i kierownik nie dopatrzili się braku zapisu w decyzji wynikającego z oczywistej omyłki pisarskiej i błędnie nie dokonano sprostowania decyzji. Jednocześnie wskazują że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było : błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.303)

3. W sprawie nr 3 (L.B) w związku ze zmianą przepisów dotyczących osób ze statusem UKR, Organ decyzją nr GOPS.SR.470007.2022/23UKR z dnia 24.08.2023 r. zmienił decyzję nr GOPS.SR.4701.2.01UKR.2022/2023MM z dnia 17.11.2022 r. Organ przedłużył prawo do zasiłku rodzinnego na troje dzieci i dodatek z tytułu wielodzietności na okres do 31.10.2022 r., przyznano stronie prawo do dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Należy zauważyć, że decyzją tą Organ przedłużył prawo do świadczenia, które nie było przyznane w decyzji pierwotnej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik edytując wprowadzony do systemu dziedzinowego projekt decyzji nr GOPS.SR.4700.2.01.UKR.2022/2023MM z dnia 17.11.2022 r. omyłkowo wykasował zapis dot. przyznania dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. W systemie dziedzinowym składnikiem decyzji zmieniającej dokonał zmiany wszystkich wypłacanych składników decyzji, w tym także dodatku z tytułu wielodzietności. Jednocześnie wskazują, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było : omyłka pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.305-310)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji

właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach, w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 1 wniosek wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy

1. B.L.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonym wniosku podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego. z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 32 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 21 rodzin. Natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 21 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 13 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 wypłacono 313 świadczeń na łączną kwotę 138 938,64 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 305,
- w wieku 18 – 24 lat – 8,
- 25 lat i więcej – 0.

Natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 21 świadczeń na łączną kwotę 8 531,94 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 20,
- w wieku 18 – 24 lat – 1,
- 25 lat i więcej – 0.

W okresie od dnia 1.10.2022 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 47 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 13 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 7 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.A.M. – GOPS.FA.4800.2.15.2022/23MM z dnia 11.10.2022 r. ze zm.

2.B.L. – GOPS.FA.4800.2.13.2022/23MM z dnia 7.10.2022 r.

3.K.B. – GOPS.FA.4800.25.2023/24MM z dnia 13.02.2023 r.

4.E.B. – GOPS.FA.4800.2.06.2023/24MM z dnia 10.10.2023 r.

5.R.M. – GOPS.FA.4800.2.08.2023/24MM z dnia 10.10.2023 r.,

GOPS.FA.4800.2.07.2023/24MM z dnia 10.10.2023 r.

6.B.P. – GOPS.FA.4800.2.03.2023/24MM z dnia 9.10.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu

postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 poz. 1375) nie zawiadamiał organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Natomiast w myśl art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek nie sporządził do prokuratury zbiorczego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 §1 i 2 KK w związku z art 304 KPK. Jednakże po zwróceniu uwagi na błąd w postępowaniu Ośrodka bezzwłocznie zostanie skierowane zbiorcze zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa zgodnie z art. 209 § 1 i 2 KK w związku z art 304 KPK. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której mowa było: błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.311)

2. W sprawie nr 2 (B.L.) zakończonej decyzją znak GOPS.FA.4800.2.13.2022/23MM z dnia 7.10.2022 r. organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa. W aktach sprawy brakuje dokumentu potwierdzającego wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł (okres świadczeniowy 2022/2023), zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c-2f.

Natomiast w myśl art. 9 ust. 4 ww. ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W myśl art. 15 ust. 4a ww. ustawy, w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Ponadto zgodnie z § 5 pkt 4 lit. f rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego obowiązującego w dniu wydania decyzji, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio oświadczenie lub inny dokument określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy,

Natomiast w myśl § 8 pkt 2 ww. rozporządzenia w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik policzył dochód Pani B. na podstawie danych pobranych z rejestrów centralnych tj, Ministerstwo Finansów oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dochód z Ministerstwa Finansów pracownik pomniejszył o składki społeczne i zdrowotne. Uzyskany dochód podzielił na liczbę miesięcy w jakich wnioskodawca był w zatrudnieniu na podstawie danych uzyskanych z ZUS. Pracownik nie wezwał strony do dostarczenia umowy oraz Pit za 2021 rok. Informacje uzyskano od klienta ustnie. Błędnie nie sporządzono notatki służbowej, nie poproszono strony o wypełnienie oświadczenia pod

odpowiedzialnością karną. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której mowa było: błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.313)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2022/2023 w Gminie Kunice zarejestrowanych było 105 dłużników alimentacyjnych w stosunku, do których Ośrodek prowadził postępowanie. W 18 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 12 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 4 wywiady oraz odebrano 4 oświadczenia majątkowe. Poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji 3 dłużników alimentacyjnych. Ośrodek wystąpił z 4 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie zwracano się do starosty z wnioskami o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 4 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek nie wszczął żadnego postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz nie wydał w okresie świadczeniowym 2022/2023 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Na dzień kontroli, tj. na 20.11.2023 r. Ośrodek nie wydał żadnych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazywano 56 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach w okresie objętym kontrolą zgłaszał zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

- 1. Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A.*
- 2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,*

Natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach ma podpisaną umowę na przekazywanie zaległości dłużników alimentacyjnych z niżej wymienionymi biurami informacji gospodarczej:

- 1. InfoMonitor S.A.,*
- 2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,*
- 3. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,*
- 4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,*
- 5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.*

Ze względu na problemy techniczne w okresie objętym kontrolą informacje o zaległościach dłużników alimentacyjnych przekazywane były do dwóch biur informacji gospodarczej. Problem wielokrotnie zgłaszany był do dostawcy programu dziedzinowego oraz firmy informatycznej obsługującej tutejszy ośrodek. Usterka nie została naprawiona.”

(dowód: akta kontroli, str.115)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji o których mowa w at. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, gdyż żaden z wierzycieli nie wnioskował o wytaczanie powództwa w jego imieniu. Przyjmując wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego pracownik przyjmujący informuje wnioskodawców o takiej możliwości”.

(dowód: akta kontroli, str.117)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 8 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (K.M.), nr 2 (K.R.), nr 3 (D.P.), nr 4 (M.B.), nr 5. (M.J), nr 6. (P.P.), nr 7 (M.T.), nr 8 (D.W.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację

o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ w kierowanych informacjach do organu właściwego wierzyciela wskazywał należności wobec wierzyciela i wobec likwidatora funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z treścią art.27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, czyli należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej – do ich całkowitego zaspokojenia.

Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Zatem sporządzane pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały nieudomówień. Za powyższym przemawia również określona w art. 8 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ sporządzając wnioski do organu właściwego dłużnika oraz do wierzyciela błędnie zinterpretował art. 27 ust. 7a w związku z art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 i oprócz należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej oraz należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej we wniosku ujął również zobowiązania dłużnika wobec likwidatora funduszu alimentacyjnego. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której wyżej mowa było : błąd pracownika i kierownika”.

(dowód akta kontroli str.315)

2. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych m.in. nr 2 (K.R.), nr 4 (M.B.), nr 5 (M.J.) nr 6 (P.P.), Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego zawierał wpis o treści „wypłaconych należności wierzyciela alimentacyjnego na rzecz (...) wynoszą (...) zł.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek sporządzając informacje o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do dłużników alimentacyjnych błędnie zinterpretował art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i w informacji ujął wysokość zobowiązań dłużnika wobec wierzyciela. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której mowa było: błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.317)

3. W sprawie nr 1 (K.M.) Organ w zawiadomieniu skierowanym do dłużnika alimentacyjnego nie sporządził informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa. Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz

zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. z funduszu alimentacyjnego.

Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek sporządzając informację do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu i wysokości świadczeń w okresie zasiłkowym 2022/2023 błędnie zinterpretował art. 27 ust. 7 pkt 3 i nie ujął informacji o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Jednakże w okresie zasiłkowym 2023/24 Ośrodek zauważył błędną interpretację art.27 ust.7 pkt 3 i w informacjach zawarł wysokość zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której mowa było: błąd pracownika oraz kierownika”.

(dowód akta kontroli str.319)

4. W sprawie nr 7 (M.T.) informacja o podjętych działaniach wobec dłużnika i ich efektach została sporządzona przez organ do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne i do organu właściwego wierzyciela, z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. Organ podjął działania wobec dłużnika na podstawie wniosku o podjęcie działań skierowanego w dniu 20.10.2022 r. Czynności względem dłużnika były podejmowane w okresie od listopada 2022 r. do lipca 2023 r. Jednakże informacja o podjętych działaniach i ich efektach została skierowana do komornika sądowego oraz organu właściwego wierzyciela dopiero w dniu 30.10.2023 r., a więc z naruszeniem art. 35 k.p.a.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończania sprawy w terminie organ administracji publicznej jest

obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie zastosował się do art. 35 k.p.a. i nie poinformował bezzwłocznie organu właściwego wierzyciela i komornika. Pismo o podjętych działaniach oraz ich efektach zostało skierowane w dniu 30.10.2023 r. Działania wobec ww. dłużników alimentacyjnych zostały podjęte bez zachowania terminów zawartych w kodeksie postępowania administracyjnego ze względu na szeroki zakres obowiązków pracownika. W związku z rezygnacją z zatrudnienia drugiego inspektora do spraw świadczeń pracownik obsługujący świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego przejął realizację zadań byłego już pracownika m.in. realizacja dodatków dotyczących refundacji podatku vat za paliwo gazowe dla gospodarstw domowych, wniosków i zaświadczeń o żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego dochodu gospodarstwa domowego, obsługę prac społecznie – użytecznych, pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz pomoc żywnościową w ramach FEAD POPŻ. Dodatkowe obowiązki spowodowały, iż sprawy nie zostały zrealizowane bezzwłocznie. Jednocześnie wskazuję, że przyczyną powstania nieprawidłowości, o której mowa było: nadmiar obowiązków pracownika ds. świadczeń”.

(dowód akta kontroli str.321)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunicach od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił dla 13 rodzin świadczenia z tytułu zasiłków dla opiekunów na łączną kwotę 354 573,40 zł.

W okresie tym wydał 25 decyzji administracyjnych (w tym 0 odmownych). Od treści wydanych decyzji żaden wnioskodawca nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następującym numerze:

1.J.S. – GOPS.SR.4702.2.14.2014/ZDO z dnia 17.11.2014 ze zm.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek złożony został nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

W sprawdzonej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wyplata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub

w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 20.11.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunicach wpłynęło 5 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 5 osobom. Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji żadna ze Stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.J.Z. – GOPS.ZŻ.4740.01.2021 MM z dnia 13.06.2023 r.

2.I.K. – GOPS.SR.4700.2.02.2023ŻŻ z dnia 21.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego

świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. przyznanie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego, o który Strona nie wnioskuje,
2. brak wezwania Strony do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty,
3. sporządzanie decyzji przyznających specjalny zasiłek opiekuńczy bez wskazania w podstawie prawnej rygoru natychmiastowej wykonalności,
4. realizacja wypłaty specjalnych zasiłków opiekuńczych przyznanych decyzją bez rygoru natychmiastowej wykonalności przed uprawomocnieniem się decyzji,
5. nierzetelne sporządzenie decyzji przyznającej świadczenie dla osoby ze statusem UKR (brak rozstrzygnięcia w zakresie dodatku z tytułu wielodzietności, o który Strona zawnioskuje),
6. realizacja wypłaty dodatku z tytułu wielodzietności dla osoby ze statusem UKR bez decyzji przyznającej,
7. nierzetelne sporządzenie decyzji zmieniającej przez przedłużenie prawa do dodatku z tytułu wielodzietności, który nie był przyznany w decyzji pierwotnej,
8. brak zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k w zw. z art. 304 k.p.k,
9. nierzetelne sporządzanie informacji o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do organu właściwego dłużnika,
10. nierzetelne sporządzanie informacji o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
11. nieterminowe podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Prawo do świadczeń rodzinnych ustalać na wniosek strony.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: Na bieżąco.

2. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku dotyczącego ustalania prawa do świadczeń rodzinnych lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego wzywać do uzupełnienia/poprawienia wniosku.

W związku z powyższym w sprawie nr 5 (A.G.) należy wezwać stronę o uzupełnienie dokumentów i prawidłowo wyliczyć dochód rodziny. W przypadku gdy ponowne przeliczenie dochodów spowoduje przekroczenie dochodu uprawniającego do pobrania świadczenia, decyzję znak GOPS.SR.4703.04.2022/2023 z dnia 21.12.2022 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności. O poczynionych ustaleniach należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Postawa prawna: art. 3 ust. 1a, art. 3 ust. 2 i 2a, art. 5 ust. 4a, art. 15b ust. 2 oraz 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1341) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

3. W podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych wskazywać art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym, decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.775 ze zm.).

Termin wykonania: Na bieżąco.

4. Decyzje przyznające prawo do świadczeń rodzinnych, w których w podstawach prawnych nie zawarto art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie realizować przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

Podstawa prawna: art. 130 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.775 ze zm.).

Termin wykonania: Na bieżąco.

5. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących ustalania prawa do świadczeń rodzinnych dla obcokrajowców ze statutem UKR, rozstrzygać sprawy poprzez wydanie decyzji administracyjnych orzekających co do istoty w całości sprawy.

Podstawa prawna: art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Na bieżąco.

6. Realizować wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla obcokrajowców legitymujących się statusem UKR na podstawie decyzji administracyjnej przyznającej ww. dodatek.

W związku z powyższym w sprawie nr 3 (L.B.) należy wydać decyzję przyznającą stronie ww. dodatek.

Podstawa prawna: art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.103 ze zm.), art. 14 § 1, art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.)

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

7. Prawidłowo ustalać początkowy okres przysługiwania prawa do dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla osób legitymujących się statusem UKR w sytuacji kontynuacji wypłaty.

W związku z powyższym w sprawie nr 3 (L.B.) decyzję znak GOPS.SR.470007.2022/23 z dnia 24.08.2023 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 24 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), oraz art. 156 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.)

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

8. W przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k w zw. z art. 304 k.p.k,
Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375).
Termin wykonania: Na bieżąco.

9. W informacjach kierowanych do organu właściwego dłużnika nie wskazywać zobowiązania wobec Likwidatora FA.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 a w związku z art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1993).
Termin wykonania: Na bieżąco.

10. W informacjach kierowanych do dłużnika nie wskazywać zobowiązań dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1993).
Termin wykonania: Na bieżąco.

11. Informować dłużnika alimentacyjnego o wysokości jego zobowiązań wobec skarbu państwa z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej i wypłaconych świadczeń na podstawie ustawy z 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym.
Podstaw prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1993).
Termin wykonania: Na bieżąco.

12. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmować z zachowaniem art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.775 ze zm.)
Termin wykonania: Na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Kunice, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Barbara Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:
1. Wójt Gminy Kunice
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
Barbara Zawilla

